

Sprawozdanie z przyznania Nagród im prof. Mieczysława Gogacza za najlepsze prace magisterskie z tomizmu 21 listopada 2020

W dniu 21 listopada 2020 r. miała odbyć się coroczna (już XIV) gala Nagrody im. Profesora Mieczysława Gogacza oraz z tradycyjne Sympozjum Tomistyczne. Jednakże przedłużające się w związku z ogłoszonym stanem pandemii ograniczenia uniemożliwiły zorganizowanie uroczystości w murach UKSW. Dlatego też Kapituła Nagrody zdecydowała się przyznać wyróżnienia z jednoczesnym odroczeniem (wstępnie na 27 listopada 2021 r., łącząc XIV i XV edycję Nagrody) ich uroczystego wręczenia. Tymczasem Kapituła Nagrody przekazała wirtualnie tegoroczne wyróżnienia laureatom. Uroczystość – już tradycyjnie – łączy się z urodzinami profesora Gogacza, który 17 listopada 2020 roku, skończył 94 lata. Z tej okazji okolicznościowy list wystosował do Jubilata Prezes Rady Ministrów RP Pan Mateusz Morawiecki.

Kapituła Nagrody im. Profesora Mieczysława Gogacza w składzie: prof. Mieczysław Gogacz (honorowy przewodniczący), prof. Artur Andrzejuk (przewodniczący), dr hab. Magdalena Płotka, płk dr Jerzy Niepsuj, dr Izabella Andrzejuk, dr hab. Michał Zembrzowski (sekretarz) przyznała nagrody za rok akademicki 2019/2020 następującym laureatom:

a) ks. mgr. Dominikowi Kabaczyńskiemu za pracę pt. *Teologiczny sens ofiary w świetle „Sumy teologii” św. Tomasza z Akwinu* (promotor: ks. dr hab. Piotr Roszak, prof. UMK);

b) ks. mgr. Janowi Melzackiemu za pracę pt. *Natura ciała Jezusa Chrystusa w świetle „Sumy teologii” św. Tomasza z Akwinu* (promotor: ks. dr hab. Piotr Roszak, prof. UMK);

c) mgr. Nikodemowi Niedźwiedziowi za pracę pt. *Zasada osoby” jako podstawa*

budowania ładu społecznego w ujęciu Vittorio Possentiego. Studium z antropologii filozoficznej (promotor: ks. prof. dr hab. Andrzej Maryniarczyk, KUL);

d) mgr. Stanisławowi Artymowskiemu za pracę pt. *Problem poznania anielskiego u św. Tomasza z Akwinu* (promotor: ks. dr hab. Tomasz Paweł Stępień, prof. UKSW).

W sumie przyznano trzy Złote Nagrody i jedną Srebrną.

Praca mgra Kabaczyńskiego, za którą otrzymał Złotą Nagrodę, składa się z trzech rozdziałów, które kolejno wyczerpują podejmowany przez laureata temat omawiany w rozprawie.

Rozdział pierwszy jest prezentacją podstawowych terminów, związanych z ofiarą, którymi Akwinata posługuje się w *Summa Theologiae: oblatio, sacrificium, hostia*. Drugi rozdział zawiera opis dziejów (historiozofię) obrzędów ofiarniczych, które obowiązywały na poszczególnych etapach historii. Ostatni (trzeci) rozdział został poświęcony tematyce ofiary w kontekście jej związków z cnotą religijności. Tu także zostały zawarte rozważania na temat ofiary jako relacji wiążącej Boga (przedmiot obrzędów ofiarniczych) z człowiekiem (podmiot obrzędów ofiarniczych).

Nagrodzona rozprawa zawiera systematyzację Tomaszowego wykładu na temat szeroko pojętej ofiary i uzupełnia terminologiczne braki we współczesnym dyskursie na ten temat.

Kolejny laureat, mgr Jan Melzacki, także uhonorowany Złotą Nagrodą, w swojej rozprawie, zatytułowanej *Natura ciała Jezusa Chrystusa w świetle „Summy teologii” św. Tomasza z Akwinu*, pod-

jął problematykę natury Chrystusa na przykładzie trzech misterów: wcielenia, przemienienia, zmartwychwstania. Kolejne rozdziały pracy są właśnie poświęcone wymienionym misteriom. Magistrant uznał bowiem – za św. Tomaszem z Akwinu – że istota (natura) rzeczy ujawnia się w działaniu, stąd natura ciała Chrystusa jest najlepiej widoczna w Jego działaniu.

Spośród wszystkich wymienionych misterii za kluczowe przyjmuje autor pracy misterium zmartwychwstania. Pierwszy rozdział jest poświęcony charakterystyce przyjętego przez Chrystusa ciała. Z kolei w rozdziale drugim omówiona jest problematyka Chrystusowego ciała jako narzędzia służącego zbawieniu ludzi, ponieważ grzech miał być pokonany w ciele. Tego właśnie dokonał Jezus Chrystus przez przyjęcie natury ludzkiej i przez pokonanie w niej mocą Bożą grzechu i śmierci. Ostatni, trzeci rozdział poświęcony jest zmartwychwstaniu Chrystusa. W nim znajduje się szczegółowy opis właściwości uwielbionego ciała Chrystusa oraz opis właściwości ciał osób zbawionych. Wśród owych własności można wymienić takie, jak: *claritas, impassibilitas, agilitas, subtilitas*.

Srebrna Nagroda została przyznana mgr. Nikodemowi Niedźwiedziowi. W swojej pracy, zatytułowanej: *Zasada osoby” jako podstawa budowania ładu społecznego w ujęciu Vittorio Possentiego. Studium z antropologii filozoficznej*, zaprezentował on poglądy antropologiczne znanego, włoskiego tomisty.

Tak jak pozostałe prace zawiera ona trzy rozdziały. W pierwszym z nich au-

tor nagrodzonej rozprawy określa jak Possenti rozumie osobę, by następnie przejść do wyjaśnienia „zasady osoby”. Wydaje się, że wyjaśnienie „zasady osoby” (tak jak rozumiał je Possenti) nie należy do zadań najłatwiejszych. Niemniej możemy uznać, że można ją sprowadzić do personalizmu chrześcijańskiego, w którym osoba staje się zasadą. Samo zaś rozumienie terminu „osoba” u Possentiego oscyluje między ujęciem Boecjańskim a Tomaszowym. Ponadto zaletą rozdziału pierwszego jest umieszczenie poglądów antropologicznych włoskiego tomisty na dość szerokim tle historyczno-filozoficznym.

W rozdziale drugim autor podejmuje trud przełożenia „zasady osoby” na kontekst społeczny. Owocuje to rozważaniami na temat dobra wspólnego i jego roli w ludzkich wspólnotach oraz na temat wpływu „zasady osoby” na koncepcję państwa i sposób jego funkcjonowania. Ostatni rozdział zawiera analizę konfrontującą wybrane współczesne próby negacji człowieka jako osoby z „zasadą osoby”. Wśród nurtów negujących osobowy wymiar człowieka, mgr Niedźwiedz przytacza bio-ontologię, biotechnologię i posthumanizm.

Złotą nagrodą została wyróżniona praca S. Artymowskiego, zatytułowana: *Problem poznania anielskiego u św. Tomasza z Akwinu*. Autor rozprawy korzystał przede wszystkim z *Sumy teologicznej* (londyńskie tłumaczenie dzieła Akwinaty), a także z *Kwestii dyskutowanych o prawdzie*. Praca została podzielona na cztery rozdziały. Pierwszy z nich stanowi syntetyczne przedstawienie poglądów filozoficznych (począwszy od filozofów

pogańskich, poprzez arabskich, aż do chrześcijańskiego średniowiecza) na temat poznania w substancjach niematerialnych. Kolejny rozdział jest prezentacją filozofii bytu anielskiego, z uwzględnieniem charakterystyki jego intelektu. W nim mgr Artymowski zwraca uwagę na kluczowy w filozofii św. Tomasza z Akwinu pogląd, iż każdy byt jest wyposażony w swój akt istnienia. Zwraca on bowiem uwagę, iż wprowadzenie aktu istnienia w strukturę bytów stanowiło swoisty „przewrót kopernikański” w ówczesnej metafizyce, który pozwolił na wyraźne wyodrębnienie aniołów jako osobnych bytów, posiadających możliwość niematerialną w swej strukturze. W trzecim rozdziale autor wyciąga wnioski z treści zawartych w rozdziale drugim i opisuje sposób poznawania anielskiego. Tu także znajduje się wyjaśnienie, skąd w intelekcie anioła biorą się formy poznawcze, a także jak różni się poznanie anielskie w zależności od usytuowania w rzędach chórów anielskich.

Ostatni z rozdziałów – czwarty – zawiera rozważania na temat zakresu poznania anielskiego. Z niego możemy się dowiedzieć, że aniołowie mogą poznawać nie tylko naturę rzeczy niematerialnych, lecz także (co może zaskakiwać) naturę rzeczy materialnych.

Wszelkie (dodatkowe) informacje na temat XIV edycji Nagrody można także znaleźć na stronach: www.katedra.uksw.edu.pl oraz www.tomizm.org. Do czego zachęcam wszystkich zainteresowanych.